

Lovudkast af 3. okt 2008

Forslag til Lov om ændring af lov om brug m.v. af radioaktive stoffer og udleveringsloven

(Gennemførelse af ændringskonvention af 8. juli 2005 til Det Internationale Atomenergiagenturs konvention om fysisk beskyttelse af nukleare materialer).

§ 1

I lov nr. 94 af 31. marts 1953 om brug m.v. af radioaktive stoffer, som ændret ved lov nr. 369 af 6. juni 1991, foretages følgende ændringer:

1. § 5 affattes således:

”§ 5. Med mindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der overtræder denne lov eller forsøger herpå.

Stk. 2. I forskrifter, der udfærdiges i medfør af loven, kan fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne eller forsøg herpå.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5.

§ 2

I lov om udlevering af lovovertrædere, jf. lovbekendtgørelse nr. 833 af 25. august 2005, som ændret ved § 11 i lov nr. 538 af 8. juni 2006, § 6 i lov nr. 542 af 8. juni 2006, § 1 i lov nr. 394 af 30. april 2007 og § 2 i lov nr. 347 af 14. maj 2008, foretages følgende ændringer:

1. § 5, stk. 3, nr. 4 og 5, ophæves og i stedet indsættes:

»4) artikel 2, jf. artikel 1 i FN-konventionen til bekæmpelse af finansiering af terrorisme,

5) artikel 2, jf. artikel 1, i FN-konventionen til bekæmpelse af nuklear terrorisme eller

6) artikel 7 i Det Internationale Atomenergiagenturs konvention om fysisk beskyttelse af nukleare materialer som ændret ved ændringskonvention af 8. juli 2005 til Det Internationale Atomenergiagenturs konven-

tion om fysisk beskyttelse af nukleare materialer.«

§ 3

Loven træder i kraft den 1. januar 2009. § 2 finder anvendelse på anmodninger om udlevering efter Det Internationale Atomenergiagenturs konvention om fysisk beskyttelse af nukleare materialer, der fremsættes efter, at ændringskonventionen af 8. juli 2005 er trådt i kraft mellem Danmark og vedkommende fremmede stat.

§ 4

Lovens § 1 gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Lovens § 2 gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning og formål med lovforslaget

Lovforslaget tager sigte på i dansk ret at gennemføre ændringskonventionen af 8. juli 2005 til Det internationale Atomenergi-agenturs konvention af 26. oktober 1979 om fysisk beskyttelse af nukleare materialer (ændringskonventionen).

Med henblik på at kunne ratificere ændringskonventionen ændres lov nr. 94 af 31. marts 1953 om brug mv. af radioaktive stoffer samt lov om udlevering af lovovertrædere, jf. lovbekendtgørelse nr. 833 af 25. august 2005, som ændret senest ved lov nr. 347 af 14. maj 2008 (udleveringsloven).

Lov om brug m.v. af radioaktive stoffer foreslås ændret således, at også forsøg på overtrædelse af loven gøres strafbart. Opfyldelse af ændringskonventionen forudsætter tillige ændring af udleveringsloven med henblik på at udvide undtagelserne fra forbuddet mod udlevering for politiske lovovertrædelser. Med disse lovændringer lever Danmark helt og fuldt op til ændringskonventionen, idet ændringskonventionens øvrige artikler allerede er gennemført bl.a. gennem bestemmelser fastsat i straffeloven.

1.1. Den gældende konvention

Konventionen om fysisk beskyttelse af nukleare materialer trådte i kraft den 8. februar 1987. Den er gældende for 136 parter (medlemsstater) og er yderligere undertegnet af 45 stater/partner. Danmark underskrev konventionen den 13. juni 1980, og konventionen blev ratificeret den 12. august 1988. Danmark har ved ratifikationen taget forbehold for konventionens gyldighed for Færøerne. Konventionen trådte i kraft i 1991 for Danmark og Grønland. Konventionen gælder EU-landene og Det Europæiske Atomenergifællesskab (EURATOM).

Konventionen er inkorporeret i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 70 af 16. september 1993 om IAEA-konventionen af 26. okto-

ber 1979 om fysisk beskyttelse af nukleare materialer.

Konventionens formål er navnlig at sikre, at der ved transport af nukleare materialer træffes foranstaltninger til fysisk beskyttelse af nukleare materialer mod ulovlig tilegnelse og brug og herved forhindre tyveri og misbrug af nukleare materialer, der kan anvendes til våben. Konventionen har endvidere til formål at sikre den fysiske beskyttelse af nukleare materialer til fredelig benyttelse. Konventionen skal således medvirke til på internationalt plan at forbedre sikkerheden på området.

Konventionens formål sikres ved opfyldelse af en række krav til omfanget af den fysiske beskyttelse i forbindelse med international transport af nukleart materiale. Konventionen forpligter endvidere staterne til at træffe foranstaltninger med henblik på, at det fysiske beskyttelsesniveau opretholdes, efter at ansvaret for en transport er overgået fra en stat til en anden stat.

Konventionen forpligter de enkelte lande til i nærmere bestemt omfang at kriminalisere tyveri, røveri, trusler mv. samt til at muliggøre visse krav om udlevering og strafforfølgning.

Konventionen er optrykt som bilag 2 til lovforslaget.

1.2. Ændringskonventionen

For at gøre konventionen om fysisk beskyttelse af nukleare materiale mere effektiv nedsatte Det Internationale Atomenergi-agentur (IAEA) i 2001 en international arbejdsgruppe med henblik på udarbejdelse af forslag til ændring af konventionen. Der blev på den baggrund afholdt en konference den 4.-8. juli 2005 i Wien. På konferencen blev arbejdsgruppens udkast til ændringskonventionen godkendt. Ligesom de øvrige EU-lande og EURATOM undertegnede Danmark ændringskonventionen den 8. juli 2005 med ratifikationsforbehold. Konventionen er med ændringskonventionen omdøbt til konvention om fysisk beskyttelse af nukleare materialer og nukleare anlæg.

Den eksisterende konvention er det eneste internationalt bindende instrument i relation til fysisk beskyttelse af nukleare materialer. Formålet med ændringerne af konventionen er at opnå og opretholde en verdensom-

spændende effektiv fysisk beskyttelse af nukleare materialer og nukleare anlæg, der anvendes til fredelige formål, at forebygge og bekæmpe lovovertrædelser i forbindelse med sådanne materialer og anlæg på verdensplan samt at fremme samarbejdet mellem parterne med henblik herpå.

I ændringskonventionen lægges der større vægt på de enkelte staters ansvar for fysisk beskyttelse og beskyttelse af fortrolige oplysninger. Derudover forpligter ændringskonventionen deltagerstaterne til at sørge for beskyttelse mod tyveri, smugleri og sabotage i forhold til nukleart materiale og nukleare anlæg.

Ændringerne af konventionen har til formål at gøre den mere effektiv bl.a. ved at udvide konventionens anvendelsesområde. Hvor den tidligere konvention primært tog sigte på international transport af nukleare materialer, tager ændringskonventionen også sigte på brug, oplagring og transport af nukleare materialer i hjemlandet. Konventionen er derfor omdøbt til konvention om fysisk beskyttelse af nukleare materialer og nukleare anlæg.

Ændringerne af konventionen udvider konventionens anvendelsesområde, således at beskyttelse af nukleare materialer også omfatter nukleare anlæg inden for det enkelte lands grænser under anvendelse, transport og oplagring. Der er endvidere tale om en udvidelse af kredsen af beskyttede interesser således, at også miljøet er omfattet.

En anden vigtig ændring er en forpligtelse om, at forsætlig udførelse af forskellige handlinger, herunder trusler og forsøg skal kriminaliseres i de deltagende stater.

Danmark vil med de foreslåede lovændringer leve op til ændringskonventionen.

Ændringskonventionen er ikke trådt i kraft. Det fremgår af konventionens artikel 20, at konventionen træder i kraft, når to tredjedele af landene har tiltrådt den.

Folketingets vedtagelse af lovforslaget vil indebære samtykke efter grundlovens § 19 til ratifikation af ændringskonventionen.

Ændringskonventionen er optrykt som bilag 3 til lovforslaget.

2. Gældende lovgivning

I henhold til § 5 i lov om brug m.v. af radioaktive stoffer straffes overtrædelse af bestemmelserne i loven og de i henhold til lovens § 2 udfærdigede bestemmelser med bøde.

2.1. Reglerne om udlevering af lovovertrædere findes i udleveringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 833 af 25. august 2005, som ændret senest ved lov nr. 347 af 14. maj 2008.

Efter udleveringslovens § 5, stk. 1, må udlevering for en politisk lovovertrædelse ikke finde sted. Omfatter handlingen tillige en lovovertrædelse, som ikke er af politisk karakter, kan udlevering ske for denne lovovertrædelse, såfremt handlingen overvejende er af ikke-politisk karakter, jf. § 5, stk. 2. Om en lovovertrædelse er politisk, afhænger af en konkret helhedsvurdering, hvor der navnlig lægges vægt på arten af den eller de interesser, der er krænket af lovovertrædelsen, og på gerningsmandens motiv.

Udleveringslovens § 5, stk. 3, indeholder en række undtagelser til forbudet mod udlevering for en politisk lovovertrædelse, der er blevet indført som led i et styrket internationalt samarbejde om bekæmpelse af international terrorisme. Det følger af bestemmelsen, at forbudet mod at nægte udlevering for politiske lovovertrædelser ikke finder anvendelse, når handlingen er omfattet af en række nærmere angivne internationale konventioner: Den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme, Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme, FN-konventionen til bekæmpelse af terrorbombninger, FN-konventionen til bekæmpelse af finansiering af terrorisme eller FN-konventionen til bekæmpelse af nuklear terrorisme.

Udleveringslovens § 5, stk. 3, blev senest ændret ved lov nr. 542 af 8. juni 2006 (lovforslag nr. L 217 (Folketingsåret 2005-06), jf. Folketingstidende 2005-06, Tillæg A, spalte 7137).

Udleveringslovens § 5 finder ikke anvendelse på anmodninger om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union. Sådanne anmodninger reguleres af reglerne i kapitel 2 a i udleveringsloven, der gennemfører EU-rammeafgåelsen om den

europæiske arrestordre i dansk ret. Det er efter kapitel 2 a i udleveringsloven ikke muligt at afslå udlevering med henvisning til, at handlingen betragtes som en politisk forbrydelse.

Tilsvarende gælder der som udgangspunkt særlige regler for udlevering til de øvrige nordiske lande. På nuværende tidspunkt gælder der en fællesnordisk udleveringslovgivning. Med henblik på at gennemføre Konventionen om overgivelse for strafbare forhold mellem de nordiske lande (Nordisk arrestordre) blev der ved lov nr. 394 af 30. april 2007 bl.a. indsat et nyt kapitel 3 b i udleveringsloven om behandling af sager om udlevering til de nordiske lande. Kapitel 3 b i udleveringsloven er endnu ikke trådt i kraft.

3. Lovforslagets indhold

Overtrædelse af lov om brug m.v. af radioaktive stoffer straffes i dag med bøde. Det betyder, at forsøg på overtrædelse af loven er straffri, jf. straffelovens § 21, stk. 3. For at kunne straffe for forsøg på overtrædelse af loven, skal det fremgå specifikt af loven, at forsøg på overtrædelse af loven kan straffes. Det samme gælder for så vidt angår overtrædelse af forskrifter udstedt i medfør af loven, hvor det også foreslås, at forsøg på overtrædelse gøres strafbart.

Endvidere foreslås det, at der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5.

3.1. Efter artikel 11A i ændringskonventionen af 8. juli 2005 må ingen af de forbrydelser, der er omfattet af konventionens artikel 7, anses for en politisk forbrydelse eller for en forbrydelse, der har forbindelse med en politisk forbrydelse, eller for en forbrydelse, der udspringer af politiske motiver. En anmodning om udlevering eller retshjælp på grundlag af en sådan forbrydelse må derfor ikke afvises alene med den begrundelse, at den angår en politisk forbrydelse mv. Konventionens artikel 7 opregner en lang række kriminelle handlinger, herunder tyveri eller røveri af nukleare materialer eller underslæb eller svigagtig tilegnelse af nukleare materialer.

Det må antages, at en del af de handlinger, der er omfattet af konventionens artikel 7, efter omstændighederne tillige vil være omfattet af en eller flere af de konventioner, som i dag er nævnt i udleveringslovens § 5, stk. 3. Ændringskonventionen af 8. juli 2005 indebærer dog efter regeringens opfattelse, at konventionens artikel 7, stk. 1, litra d (ulovlig befordring, fremsendelse eller transport af nukleare materialer), vil omfatte en række tilfælde, der i dag ikke er omfattet af undtagelserne i udleveringslovens § 5, stk. 3. På denne baggrund foreslås det, at bestemmelsen i udleveringslovens § 5, stk. 3, om undtagelser til forbudet mod udlevering for en politisk lovovertrædelse udvides til også at omfatte handlinger, der er omfattet af konventionens artikel 7, jf. artikel 11A i ændringskonventionen af 8. juli 2005.

Med hensyn til ændringskonventionens artikel 7, stk. 1, litra g (i) og (ii), om kriminalisering af forskellige nærmere angivne trusler, f.eks. trusler om at anvende nukleare materialer til at forvolde død eller alvorlig overlast på en person, bemærkes, at dette efter regeringens opfattelse i praksis må anses for at ville være omfattet bl.a. af bestemmelserne i straffelovens § 260 (ulovlig tvang) og § 266 (trusler på livet mv.) samt efter omstændighederne straffelovens § 114 (terrorisme).

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Udtalelser over lovforslaget

Lovforslaget har i udkast været forelagt Advokatrådet, alle byretter, Dansk Dekommissionering, Dansk Industri, Danske Regioner, Den Danske Dommerforening,

Det Danske Center for Menneskerettigheder, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Energistyrelsen, Foreningen af offentlige anklagere i Danmark, Forskningscenter Risø, KL, Landsforeningen af Beskikkede Advokater, Miljøstyrelsen, Politiforbundet i Danmark, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Statens Institut for Strålebeskyttelse, Vestre Landsret og Østre Landsret.

10. Sammenfattende skema

Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser / mindre udgifter	Negative konsekvenser / merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for staten	Ingen	Ingen
Økonomiske og administrative konsekvenser for regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Til Stk. 1 og 2:

Overtrædelse af lov om brug m.v. af radioaktive stoffer straffes i dag med bøde. Det betyder, at forsøg på overtrædelse af loven er straffrit, jf. straffelovens § 21, stk. 3. Danmark lever således ikke op til konventionen om fysisk beskyttelse af nukleare materialer og nukleare anlæg.

Med henblik på dansk ratifikation af ændringskonventionen foreslås det derfor, at

lovens § 5 stk. 1 og stk. 2 ændres, således at også forsøg på overtrædelse af loven og forskrifter udstedt i henhold til loven kan straffes med bøde.

Til stk. 3:

Virksomheder, som fremstiller, indfører eller besidder radioaktive stoffer, har som regel form af selskaber mv. (juridiske personer). Med henblik på at sikre, at Danmark opfylder sine forpligtelser i henhold til konventionen, foreslås det at indføre strafansvar for juridiske personer. Der er tale om en sædvanlig bestemmelse om, at også juridiske personer kan straffes.

Til § 2

Efter udleveringslovens § 5, stk. 3, finder forbudet mod at nægte udlevering for politiske lovovertrædelser ikke anvendelse, når handlingen er omfattet af de internationale konventioner, som er opregnet i bestemmelsen. Det foreslås at udvide denne undtagelsesbestemmelse til også at omfatte handlinger omfattet af artikel 7 i konventionen om fysisk beskyttelse af nukleare materialer som ændret ved ændringskonventionen af 8. juli 2005 (forslag til nyt nr. 6 – der er alene tale om redaktionelle ændringer af nr. 4 og 5).

Der tilsigtes ikke i øvrigt ændringer i anvendelsesområdet for § 5, stk. 3. Der henvises til pkt. 3 i de almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2009, men at lovens § 2 (ændring af udleveringsloven) finder anvendelse på anmodninger om udlevering efter Det Internationale Atomenergiagenturs konvention om fysisk beskyttelse af nukleare materialer, der fremsættes efter at ændringskonventionen af 8. juli 2005 er trådt i kraft mellem Danmark og vedkommende fremmede stat.

Til § 4

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale gyldighedsområde. Det fastsættes i bestemmelsen, at lovens § 1 ikke gælder for Færøerne og Grønland. Bestemmelsen indebærer endvidere, at lovens § 2 (ændring af udleveringsloven) kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland ved kongelig anordning.

Bilag 1**Lovforslaget sammenholdt med gældende lov***Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov nr. 94 af 31. marts 1953 om brug m.v. af radioaktive stoffer, som ændret ved lov nr. 369 af 6. juni 1991, foretages følgende ændringer:

§ 5. Overtrædelse af bestemmelserne i nærværende lov og de i henhold til § 2 udfærdigede bestemmelser straffes med bøde.

1. § 5 affattes således:

”§ 5. Med mindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der overtræder denne lov eller forsøger herpå.

Stk. 2. I forskrifter, der udfærdiges i medfør af loven, kan fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne eller forsøg herpå.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5.

§ 2

§ 5. Udlevering for en politisk lovovertrædelse kan ikke finde sted.

Stk. 2. Omfatter handlingen tillige en lovovertrædelse, som ikke er af politisk karakter, kan udlevering ske for denne lovovertrædelse, såfremt handlingen overvejende er af ikke-politisk karakter.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse, når handlingen er omfattet af

- 1) artikel 1 eller 2 i den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme som ændret ved ændringsprotokol af 15. maj 2003 til den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme,
- 2) artikel 2, jf. artikel 1, i FN-konventionen til bekæmpelse af terrorbombninger eller
- 3) artikel 2, jf. artikel 1, i FN-konventionen til bekæmpelse af finansiering af terrorisme.

I lov om udlevering af lovovertrædere, jf. lovbekendtgørelse nr. 833 af 25. august 2005, som ændret ved § 11 i lov nr. 538 af 8. juni 2006, § 6 i lov nr. 542 af 8. juni 2006, § 1 i lov nr. 394 af 30. april 2007 og § 2 i lov nr. 347 af 14. maj 2008, foretages følgende ændringer:

1. § 5, *stk. 3, nr. 4 og 5*, ophæves og i stedet indsættes:

- »4) artikel 2, jf. artikel 1 i FN-konventionen til bekæmpelse af finansiering af terrorisme,
- 5) artikel 2, jf. artikel 1, i FN-konventionen til bekæmpelse af nuklear terrorisme eller
- 6) artikel 7 i Det Internationale Atomenergiagenturs konvention om fysisk beskyttelse af nukleare materialer som ænd-

ret ved ændringskonvention af 8. juli 2005
til Det Internationale Atomenergiagen-
turs konvention om fysisk beskyttelse af
nukleare materialer.«